

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 142/21
1.4.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Милице Аксентијевић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., ..., чији је пуномоћник Данило Кљајевић, адвокат из Београда, Краља Милана 29, против туженог ББ, непознатог боравишта, чији је привремени заступник Невена Јеличић, адвокат из Београда, Васе Пелагића 12, ради делимичног лишења родитељског права, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2 1902/19 од 27.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 1.4.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Другог основног суда у Београду П2 1902/19 од 27.10.2020. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па је тужени делимично лишен родитељског права у односу на мал. ВВ, рођеног дана године у ..., у делу права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета и то давања сагласности за промену пребивалишта малолетног детета, права да одлучује о образовању детета и о предузимању већих медицинских захвата над малолетним дететом. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка у износу од 74.413,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до исплате.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавило жалбу, побијајући је из свих разлога прописаних одредбом члана 373. став 1. Закона о парничном поступку. Жалбене разлоге је образложио и жалбени предлог изнео. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Тужиља је одговорила на жалбу туженог. Трошкове другостепеног поступка је

опредељено тражила.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредаба члана 386. Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, 49/13-одлука Уставног суда, 74/13-одлука Уставног суда, 55/14, 87/18, 18/20) у вези са одредбама чланова 202. - 207. Породичног закона – ПЗ, Апелациони суд у Београду је оценио да жалба туженог није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, због којих би се побијана пресуда морала укинути. Супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд није учинио ни битну повреду одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер је изрека пресуде разумљива, не противречи сама себи нити разлозима датим о свим битним чињеницама, који су јасни и непротивречни, а о битним чињеницама не постоји противречност ни између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини изведених доказа и самих тих доказа, па пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Неосновано се наводима жалбе туженог указује да првостепени суд није исцрпео све процесне могућности прописане Законом о парничном поступку које се односе на утврђивање адресе туженог, као и на достављање тужбе туженом на одговор, коју није ни покушао да му достави, што је привремени заступник туженог током првостепеног поступка више пута захтевао, а чиме је учинио битну повреду одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 7. ЗПП. Ово из разлога што је, супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд ради утврђивања адресе туженог, од надлежних органа затражио потребне податке, па је из електронског извештаја МУП РС од 10.06.2020. године утврдио да тужени нема пријављено пребивалиште и боравиште на територији Републике Србије, а да је његово последње пребивалиште било на адреси, улица ... бр., Из извештаја МУП РС, Управе граничне поолиције – Одељења за сузбијање прекограничног криминала од 01.10.2020. године, првостепени суд је утврдио да је тужени дана 08.08.2018. године евидентиран на излазу из Републике Србије, на граничном прелазу Аеородром Београд, а након тог датума није евидентиран његов прелазак државне границе на уласку у Републику Србију. Стога је, по мишљењу другостепеног суда, првостепени суд, користећи се законским овлашћењима, прибавио све расположиве податке о адреси туженог. Ово имајући у виду и да је према члану 9. став 1. Закона о пребивалишту и боравишту грађана, тужени био дужан да надлежном органу пријави своје пребивалиште у року од осам дана од дана настањена на адреси на којој пријављује пребивалиште, у случају да се настанио на новој адреси, што тужени није учинио.

Одредбом члана 81. став 1. ЗПП прописано је да ако се у току поступка пред првостепеним судом покаже да би редован поступак око постављања законског заступника туженом трајао дуго, па би због тога могле да настану штетне последице за једну или обе странке, суд ће туженом да постави привременог заступника по редоследу са списка адвоката који суду доставља надлежна адвокатска комора, док је ставом 2. тачка 4. истог члана прописано да ће суд привременог заступника поставити

туженом нарочито ако је пребивалиште или боравиште туженог непознато, а тужени нема пуномоћника. Како је у конкретном случају пребивалиште или боравиште туженог било непознато, а тужени није имао пуномоћника, то су били испуњени услови за примену члана 81. ЗПП, па је првостепени суд правилно одлучио када је туженом поставио привременог заступника који, према одредби члана 82. став 1. истог закона, у поступку за који је постављен има сва права и дужности законског заступника, а коме је суд извршио и достављање тужбе.

Неосновано се наводима жалбе указује и да је првостепени суд неправилно сматрао да прибављање извештаја од Амбасаде РС у СР Немачкој о томе да ли тужени борави у СР Немачкој и на којој адреси искључиво доводи до пролонгирања поступка и да то није у интересу малолетног детета, те да би провером адресе туженог у СР Немачкој могло да се изврши уредно достављање тужбе туженом на одговор и да му се на тај начин омогући право на једнаку заштиту пред судом и право на расправљање. Ово из разлога што је, и по мишљењу другостепеног суда, првостепени суд правилно одлучио када је отклонио извођење доказа прибављањем извештаја Амбасаде РС у СР Немачкој о наведеној околности, сматрајући да би то довело до одуговлачења поступка, а руководећи се интересима малолетног детета и хитношћу поступка у оваквој врсти спорова прописаној одредбом члана 204. став 1. ПЗ. Поред тога, како је према наведеном извештају Управе граничне полиције тужени последњи пут изашао из Републике Србије дана 08.08.2018. године, од када није покушао да ступи у контакт са малолетним дететом готово пуне три године, а тужила није могла са сигурношћу тврдити да се тужени налази у СР Немачкој, као и имајући у виду да је чланом 19. став 1. Закона о пребивалишту и боравишту грађана прописано да грађани који одлазе у иностранство с намером да непрекидно бораве у иностранству дуже од 90 дана су дужни, да пре одласка, надлежном органу пријаве привремени боравак у иностранству, што тужени очигледно није учинио, то није постојала обавеза суда да адресу туженог прибавља обраћањем амбасади. Поред тога, одредбом члана 204. став 2. ПЗ прописано је да се у поступку у вези са породичним односима тужба не доставља туженом на одговор, па у конкретном случају првостепени суд није био у обавези да тужбу туженом достави ради давања одговора. Стога, из свих наведених разлога првостепени суд у конкретном случају није незаконитим поступањем, нити пропуштањем достављања онемогућио туженог да расправља пред судом, те стога није учинио ни битну повреду одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 7. ЗПП, на коју се неосновано указује у жалби.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Другог основног суда у Београду П2 248/19 од 18.06.2019. године разведен је брак парничних странака (ставом првим изреке), мал. ВВ поверен је мајци на самостално вршење родитељског права (ставом другим), уређени су лични односи мал. ВВ са оцем (ставом трећим) и обавезан је тужени да на име издржавања малолетног детета плаћа месечно износ од 15% од својих редовних месечних примања, умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање и то сваког првог до десетог у месецу за текући месец, почев од дана подношења тужбе 13.02.2019. године па убудуће, на рачун законској заступници, с тим што ће доспеле, а неисплаћене износе платити одједном у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом извршења (ставом четвртим). На основу налаза и мишљења ГЦСР у Београду, Одељење Раковица од 13.12.2019. године утврђено је да

је стручни тим мишљења да је оправдано да се отац детета делимично лиши родитељског права у делу давања сагласности за извођење детета из земље, као и свих осталих сагласности које су мајци потребне за регулисање личне документације, као и у здравственом и образовном домену. Тужени је отишао у СР Немачку у јуну 2017. године, а тужила и малолетно дете су туженог последњи пут видели када је боравио у Србији у августу 2018. године и након тога нису имали никакав контакт са њим. Мал. ВВ посећује бабу по оцу сваког другог викенда. Тужила се не интересује за туженог, јер сматра да он треба да се интересује за своје дете са којим није био у контакту две године. Тужила је засновала нову породицу и она и мал. ВВ су променили боравиште, а без сагласности туженог не може да се промени пребивалиште детета, па ни тужила своје пребивалиште, јер би у том случају дете изгубило здравствено осигурање. Мал. ВВ је уписан у први разред основне школе, јер школа није тражила потврду да има боравиште на територији школе, али има проблем са здравственом заштитом, јер дете не може да иде у Дом здравља у месту боравка, већ мора да иде у Дом здравља места пребивалишта.

Наведено чињенично стање првостепени суд је утврдио на основу изведених писмених доказа и исказа тужиле АА саслушане као парничне странке, коме је у целости поверовао, као и на основу налаза и мишљења ГЦСР у Београду, Одељења Раковица, који је оценио као детаљан, јасан и дат у најбољем интересу малолетног детета.

Све битне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио на основу изведених доказа које је правилно оценио применом одредбе члана 8. ЗПП. Жалбом туженог, у којој нису истицане нове чињенице нити предлагани нови докази у смислу члана 372. став 1. ЗПП, правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу.

На поуздано и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право и правилно одлучио када је усвојио тужбени захтев тужиле као основан. Разлоге које је за своју одлуку дао првостепени суд у свему, као правилне и довољне, прихвата и другостепени суд.

Супротно наводима жалбе, правилно је првостепени суд на утврђено чињенично стање применио материјално право, позивајући се на одредбу члана 82. ПЗ, и правилно закључио да су у конкретном случају испуњени услови да се тужени делимично лиши родитељског права у односу на сина малолетног ВВ и то у делу права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета и то давање сагласности за промену пребивалишта малолетног детета, права да одлучује о образовању детета и о предузимању већих медицинских захвата над малолетним дететом. Одредбом члана 270. ПЗ предвиђено је да пре него што се донесе одлука о заштити права детета или о вршењу, односно лишењу родитељског права, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Имајући у виду цитирану одредбу, као и чињеницу да суд не располаже стручним знањем које је потребно да би се разјасниле или утврдиле све чињенице које су од значаја за доношење одлуке о делимичном лишењу родитељског права туженог, првостепени суд је правилно

поступио када је ради утврђења тих околности затражио мишљење надлежног органа старатељства. Према налазу и мишљењу стручног тима ГЦСР у Београду, Одељења Раковица, оправдано је да се отац детета делимично лиши родитељског права у делу давања сагласности за извођење детета из земље, као и свих осталих сагласности које су мајци потребне за регулисање личне документације, као и у здравственом и образовном домену. Имајући у виду несумњиво утврђене чињенице да тужени у дужем временском периоду није остваривао контакте са малолетним дететом (од 2018. године), да није показивао посебну мотивацију и заинтересованост за успостављање односа са сином, нити учествовао у његовом издржавању, то је првостепени суд правилно закључио да тужени као родитељ несавесно врши права и дужности из садржине родитељског права и правилно оценио да се у конкретном случају испуњени услови за примену члана 82. ПЗ. Наиме, имајући у виду и налаз и мишљење стручног тима органа старатељства, као и чињенице утврђене из исказа тужиље саслушане као парничне странке, да је засновала нову породицу и да су она и малолетни ВВ променили боравиште, али да без сагласности туженог не може да се промени пребивалиште малолетног детета, па ни пребивалиште тужиље, јер би дете изгубило здравствено осигурање, као и да тужиља нема прецизно сазнање где се тужени налази, а што је последица неостваривања контакта туженог са малолетним дететом и законском заступницом, то је првостепени суд правилно одлучио када је туженог делимично лишио родитељског права у делу права да одлучује о питањима која битно утичу на живот малолетног детета и то давања сагласности за промену пребивалишта малолетног детета, права да одлучује о образовању детета и о предузимања већих медицинских захвата над малолетним дететом, те да је то у најбољем интересу малолетног детета, којим је суд увек дужан да се руководи у смислу одредбе члана 266. став 1. истог закона. Како је одредбом члана 83. ПЗ прописано да се родитељу може вратити родитељско право када престану разлози због којих је био потпуно или делимично лишен родитељског права, то тужени увек има могућност да тражи враћање родитељског права над малолетним ВВ уколико престану разлози због којих је делимично лишен родитељског права.

Како се наводима жалбе не доводе у сумњу правилност и законитост првостепене пресуде, то је Апелациони суд у Београду одбио жалбу као неосновану и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке применом члана 390. ЗПП, као у ставу првом изреке ове пресуде.

С обзиром на исход спора и постигнути успех странака, потврђена је применом члана 401. тачка 2. ЗПП и одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде, јер је донета правилном применом одредаба чланова 153. и 154. истог закона, као и члана 207. ПЗ, а трошкови су обрачунати правилном применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Службени гласник РС", бр.121/12) и Таксене тарифе из Закона о судским таксама.

Како тужени није успео у поступку по изјављеном правном леку, то му не припада накнада трошкова другостепеног поступка, док тужиљи не припада накнада трошкова за састав одговора на жалбу, јер не представља обавезну парничну радњу према одредби члана 380. став 1. ЗПП, па ни трошак који је био потребан ради вођења парнице у смислу члана 154. став 1. истог закона, то је применом одредбе члана 165.

став 1, сходно одредби члана 153. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић